

MARIA

middelares en koningin

Iedereen missionaris!

‘Laat de camino je verrassen’

Langs Luikse kerken

Maria bij ons en elders

Mei mag dan voorbij zijn, voor ons is elke maand een Mariamaand! In zijn bijdrage voor de rubriek 'We bidden voor en met elkaar' neemt pater Ghislain een bekende passage in het Lucasevangelie onder de loep. Hij neemt ons mee naar het moment waarop Maria 'in grote haast' naar het bergland reist om er haar verwante Elizabet te gaan helpen. Die is net moeder geworden. 'Maria's haast mag een voorbeeld zijn voor de Kerk, als gemeenschap die de Blijde Boodschap naar onze tijd brengt', schrijft Ghislain (p. 32-33).

We horen het verhaal van Maria en Elizabet op 15 augustus. Zelfs zonder de liturgische kalender erbij te nemen weten we dat de Kerk dan de tenhemelopneming van Maria viert. In Lourdes en andere mariale heiligdommen heerst op die dag een ongeziene drukte. Pater Nepo wijst erop dat Mariadevotie niet beperkt is tot Europa. Hij haalt herinneringen op aan zijn jeugd in India en schrijft over oosterse christenen die op 'halfoogst' in groten getale naar Scherpenheuvel komen (p. 9).

Ook met de bijdrage van Paul Abou Naoum (p. 12-13) kijken we over het muurtje. Hij neemt ons mee naar de moslimwereld. In tegenstelling tot wat je zou denken, speelt Maria – of Maryam, zoals ze ook genoemd wordt – een centrale rol in de spiritualiteit van de islam. Als afgevaardigde van de Belgische bisschoppen voor de betrekkingen met de moslims is priester Paul goed geplaatst om ons in dit onderwerp in te wijden.

Het is zomer, tijd voor een uitstap. Verderop in dit nummer stel ik je een verkenningstocht voor langs het kerkelijk erfgoed van de vurige stad Luik (p. 26-29). Er zijn bedevaarders voor wie het altijd een beetje meer mag zijn. Denk maar aan de groeiende groep mannen en vrouwen die naar Compostela pelgrimeren. Ze deinzen niet terug voor voettochten van honderd dagen. In dit nummer laten we twee dames aan het woord die de 'camino' hebben gestapt (p. 14-17). Hun getuigenissen tonen aan dat achter de fysieke inspanning een sterke spirituele ervaring schuilgaat.

We wensen je veel leesplezier en een mooie zomer!

*Glenn Geeraerts,
redacteur*

Inhoud

De radicaliteit van het christelijk geloof (2) *Jos Van den Bergh*

De tuin van Eden
Myriam Vanden Nest

Uit het leven gegrepen
Nepo James Raj

Maria in de islam (1)
Paul Abou Naoum

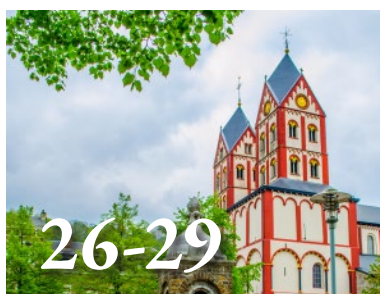
‘Laat de camino je verrassen’
Glenn Geeraerts

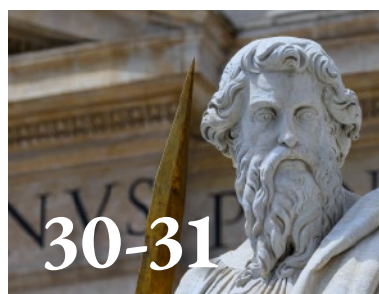
Wees gegroet ... in Scherpenheuvel
Luc Van Hilst

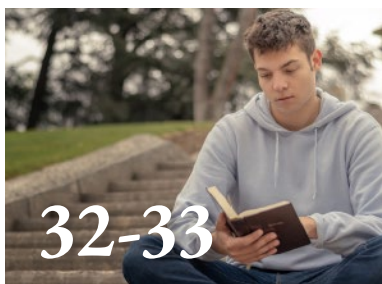
Welkom bij de bron
Leo Palm

Langs Luikse kerken
Glenn Geeraerts

Iedereen missionaris!
Florence Paul

We bidden voor en met elkaar
Ghislain Kasereka

Bedevaart in beeld: met honderd naar Maria.....	6-7
Mariagebed.....	10-11
Tombola – Lourdes in België.....	34
Puzzelpagina.....	35

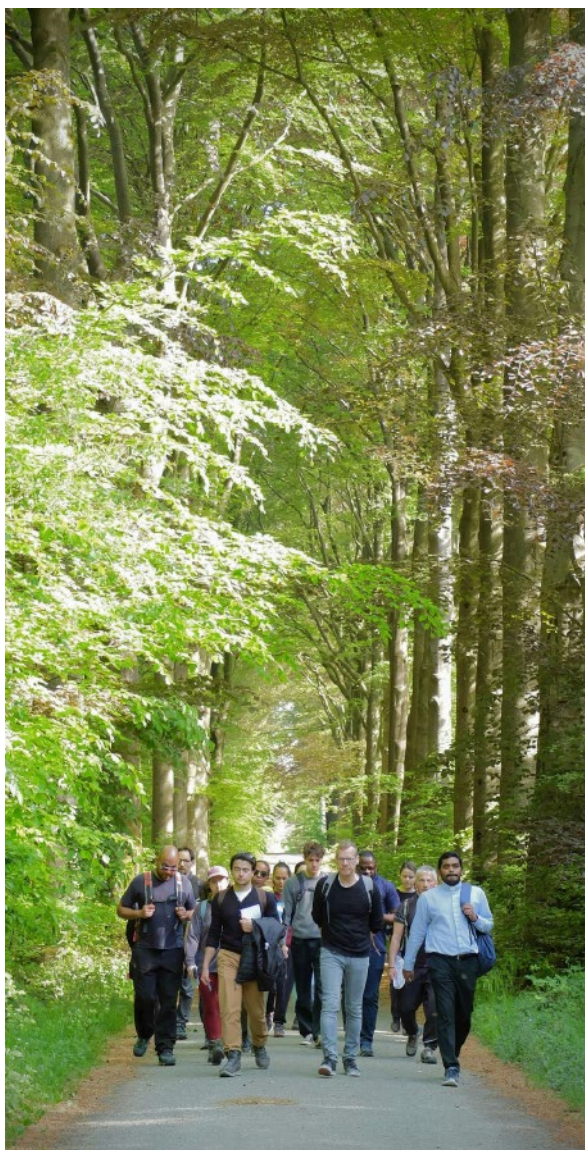
Met honderd naar Maria

Terwijl sommige tradities wegwijnen, is het bij de jaarlijkse meibedevaart van Leuven naar Basse-Wavre net omgekeerd. Met ruim honderd waren ze, de voetgangers en fietsers die dit jaar op weg gingen met Maria. Sinds enkele jaren zetten ook wij met de Montfort Bedevaarten onze schouders onder deze tocht. Pater Ghislain en pater Trésor stapten mee, terwijl onze directeur, pater Jos, de fietsers op sleeptouw nam.

Het publiek van deze bedevaart weerspiegelt de Kerk van morgen. Onderweg hoorden we Engels, Frans, Spaans en zelfs Portugees. We raakten aan de praat met pelgrims uit Polen en Brazilië. Ook de eucharistieviering in de basiliek van Basse-Wavre, onder de bescherming van Onze-Lieve-Vrouw van Vrede en Eenheid, had een internationaal karakter.

De foto's op deze bladzijden geven je vast zin om volgend jaar mee te stappen. Afspraak in 2027!

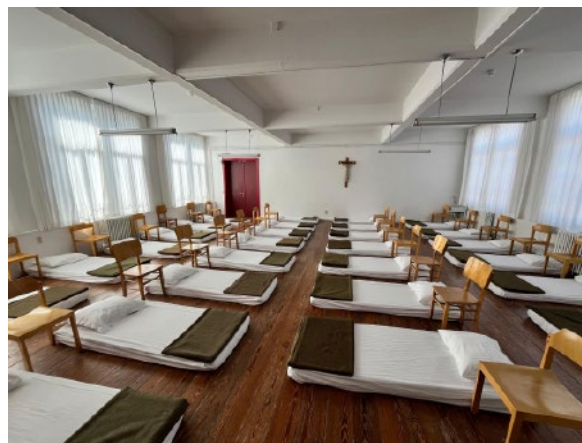

Wees gegroet ... in Scherpenheuvel

www.scherpenheuvel.be

VERWONDERING!

De meimaand was opnieuw dé maand om Maria te groeten in Scherpenheuvel. De voetbedevaarders die de hitte van de dag of de koude regen in de nacht verdroegen terwijl ze vele tientallen kilometers aflegden richting Maria. De vele gelovigen die op eigen gelegenheid kwamen om te bidden, te vragen, te danken. De vele kaarsen die gebrand werden en die allemaal getuigen van de gloed van harten die voor andere harten kloppen, in lief en in leed. Het woordeloze gebed dat vurig brandt opdat Maria het zou horen.

De zingende bedevaarders en vierders die uit volle borst en vaak met tranen in de ogen Maria dichtbij halen. De talloze verzuchtingen en gebeden die opgeschreven worden op intentiebriefjes en in het intentieboek, en die blijven roepen om liefdevolle aandacht en ontferming. De blijde gezichten van jong en ouder, de warme omhelzingen na de lange tocht, de prevelende groepen die de rozenkransweg of de kruisweg gaan ... Zoveel intense momenten van verbondenheid, van menslievendheid, van geloof, het blijft ons terecht verwonderen en laat ons uitroepen: 'Magnificat!' Verwondering en dankbaarheid ook voor de vele helpende handen van de medewerkers van

het bedevaartsoord en van de vele vrijwilligers die dag en nacht klaarstaan voor de bedevaarders. In het Huis van Maria is het een blij treffen van groepen onder elkaar, een drukte om de kamers en de zalen te vinden voor een korte nachtrust, de stilte in de nacht als de ontbijten worden klaargezet en de koffie geschonken. In het pinksterweekend waren er meer dan vierhonderd overnachters!

Het vraagt veel organisatie en zorg om dit alles voor te bereiden en te begeleiden. Voor en achter de schermen zijn veel vurige harten in de weer voor de bedevaarders en ook zij doen dit uit verbondenheid, uit geloof met veel hoop en liefde. Ook zij kijken naar Maria en bidden! In de meimaand vielen ook de hoogfeesten van Hemelvaart en Pinksteren. De Kerk op haar best wanneer we verbonden met elkaar en in aanwezigheid van Maria de Heilige Geest verwelkomen. Moge Hij allen verder dragen en aanvuren zoals destijds bij de leerlingen, opdat we ons zouden blijven verwonderen over wat Hij kan en doet.

Luc Van Hilst, pastoor

TE VOET VANUIT MECHELEN

Om de twee jaar komen leerlingen van het Scheppersinstituut van Mechelen te voet naar Scherpenheuvel. Een traditie die enkele jaren geleden werd gestart en die een groeiend succes kent. Bij aankomst hadden ze een gebedsmoment in de basiliek.

JUBILARISSEN

Wie 25 of 50 keer te voet naar Scherpenheuvel komt, ontvangt een medaille van het bedevaartsoord en de zegen met het genadebeeld. Voor de jubilarissen, maar ook voor de hele groep telkens een aangrijpend moment. Er gaat immers zoveel om in het hart van de bedevaarders: het is gevuld met de vriendschap van de groep, maar ook met de liefdevolle gedachten en gebeden van de velen die meegedragen worden. Het bedevaartsoord eert hen dankbaar voor hun trouw, Maria raakt hen aan en de hele groep leeft mee.

55 X NAAR SCHERPENHEUVEL

Ieder jaar met Pinksteren komt in alle vroegte een eenzame bedevaarder aan in het Huis van Maria: Rik De Keyser. Van Hamme (Oost-Vlaanderen) legt hij de 70 kilometer af

naar Scherpenheuvel, dit jaar op Pinksteren voor de 55e keer. Dit jaar viel zijn bedevaart samen met zijn verjaardag. Een hartelijke proficiat en een welgemeende dank!

375 X NAAR SCHERPENHEUVEL

Wanneer een hele voetbedevaart jubileert, ontvangen alle deelnemers de zegen met het genadebeeld. Dit jaar kwam de voetbedevaart van Merksem voor de 175e keer naar Scherpenheuvel. Hun nieuwe vlag werd bij aankomst gezegend en op Pinksteren om 3 uur 's morgens, voor het vertrek de hele groep, met het genadebeeld. Proficiat! De voetbedevaart van Landen, Sint-Gertrudis, kwam op pinkstermaandag voor de 375e keer naar Onze-Lieve-Vrouw van Scherpenheuvel. Zij ontvingen niet alleen de zegen met het genadebeeld, ze werden door hun burgemeester ook getrakteerd op een receptie in het Huis van Maria. Een van de deelnemers, Fernand, kwam zelfs voor de 70e keer te voet mee. Proficiat!

IN ALLE TALEN

Er waren groepen uit het Franstalige gedeelte van ons land, uit Nederland, uit Duitsland en ook de groepen in ons eigen land van buitenlandse herkomst, zoals de Poolse Missie, die ieder jaar op tweede pinksterdag met velen komen vieren. Ieder jaar komt ook de Kaapverdische Missie uit Rotterdam op bedevaart. Ook zij vullen vlot de Mariahal en maken er een feestdag van.

Banneux

Welkom bij de bron

[HTTPS://BANNEUX-ND.BE/NL](https://banneux-nd.be/nl)

VREDESLICHT

Op 19 januari 1958 werd in Banneux de vredeskaars plechtig aangestoken. Het was 25 jaar na de verschijningen en dat moest gevierd worden. 'Op 19 januari 1933 heeft Maria uitdrukkelijk gezegd dat de bron bedoeld is voor alle naties', schreef kapelaan Jamin. 'Wat hebben die woorden te betekenen? Het is nacht, het is ijsig koud en de mensen raken de weg kwijt. Maar er is hoop. In deze donkere, kille nacht schitteren de sterren ... Er is één ster die alle andere overstraalt: het is de Maagd der Armen, de helder stralende maagd. Ze glimlacht en moedigt ons aan haar te volgen. Ze leidt het

kind – symbool van de mensheid die God vergeten is – naar de bron, symbool van Christus. Men kan zeggen dat in Banneux, op deze armzalige plek, het licht voor alle naties straalt.'

Dit licht voor alle naties heeft zijn uitwerking niet gemist. De boodschap van Banneux gaat recht naar het hart en spoort aan tot gebed. Duizenden bedevaarders uit de hele wereld sluiten zich aan bij de internationale gebedsunie en bidden dagelijks de rozenkrans voor de intenties van wie hulp nodig heeft. Het gebed voor de vrede mag daarbij nooit

19 januari 1958: bedevaarders zijn klaar om het vredeslicht de wereld in te dragen

Banneux

Welkom bij de bron

[HTTPS://BANNEUX-ND.BE/NL](https://banneux-nd.be/nl)

19 januari 1958: mgr. Kimbondo met een van de eerste vredeskaarsen

ontbreken, zeker niet in spannende tijden. Het ligt dan ook voor de hand om de 25e verjaardag van de verschijningen, in volle Koude Oorlog, volledig in het teken van de vrede te plaatsen.

Het idee van het vredeslicht stamt echter niet uit Banneux. Het vuur werd enkele jaren eerder aangewakkerd in Altenberg, in het aartsbisdom Keulen, en letterlijk tot bij ons gedragen.

Teken van hoop in een verwoest Europa

Het zogenaamde Altenberger Licht werd geboren in 1950 in de voormalige cisterciënzerabdij met die naam. De schokkende gebeurtenissen van de Tweede Wereldoorlog zaten bij iedereen vers in het geheugen. De dagelijkse confrontatie met de ruïnes van stukgeschoten steden was voor veel Duitsers een voortdurende herinnering aan de verwoestende kracht van de oorlog. Met alle macht werd gewerkt aan de wederopbouw van het land, de naarstige Trümmerfrauen – meisjes en vrouwen, vaak weduwen, die puin ruimden in de steden – op kop. Tegelijk was iedereen er zich van bewust dat er evenveel inzet en energie moest gaan naar vrede en verzoening.

In die barre tijd droegen katholieke jongeren het vredeslicht de wereld in. De lichtende vlam moest een teken zijn van verzoening en vrede in Europa.

Op 1 mei 1950 werd het vuur voor het eerst aangestoken in Altenberg en tot aan de grenzen met Polen, Frankrijk, Nederland en België gedragen.

Een jaar later begon het licht aan zijn tocht naar het heiligdom van Banneux. Op zondag 6 mei 1951 kwamen Duitse, Nederlandse en Belgische bedevaarders er bijeen om samen te bidden voor vrede. Enkele Belgische studenten namen het vredeslicht mee naar Leuven, tot bij het beeld van de Sedes Sapientiae, de ‘zetel van de wijsheid’. Onder die naam wordt de moeder van God vanouds vereerd in de universiteitsstad. Aan Maria, de koningin van de vrede, vertrouwden de jongeren hun wens toe. Ze vroegen haar om wijsheid voor de mensheid – wijsheid die ons doet stoppen met oorlog voeren en ons tot werktuigen van Gods vrede maakt.

Een kandelaar vol symboliek

Het was kapelaan Jamin zelf die in 1957 de eerste schets maakte voor een kandelaar, rijk aan symboliek, die de boodschap van Banneux tot uitdrukking moest brengen. Het kunstwerk bestaat uit vier delen, verwijzend naar de basiselementen van de schepping: vuur en water, lucht en aarde.

Het bovenste gedeelte, in de vorm van een schotel, symboliseert de hemel. Het is versierd met sterren en engelenvleugels. Bovenop wordt de brandende paaskaars geplaatst, symbool van de verrezen Christus, het Licht van de wereld. ‘Licht van Christus! – God zij dank!’ klinkt het tijdens de paasnacht waarin Hij ons uit de duisternis naar zijn wonderbaarlijk licht leidt.

Vanuit de hemel daalt Maria af naar de aarde. Ze is gehuld in lichtstralen en brengt het hemelse licht in onze kille en duistere tijd. Net zoals bij de verschijningen in Banneux buigt ze lichtjes naar links – in de christelijke beeldtaal is dat traditioneel de plaats waar de zondaars staan. Ze richt zich tot hen en koestert de wens hen tot bekering te brengen. Heeft ze in Beauraing niet hetzelfde beloofd? Een belofte die werkelijkheid werd in de persoon van Louis Jamin. Maria heeft hem weggerukt uit zijn donkere nacht – de zielenherder van Banneux twij-

Banneux

Welkom bij de bron

[HTTPS://BANNEUX-ND.BE/NL](https://banneux-nd.be/nl)

felde aan zijn geloof – en hem naar het licht van het geloof geleid.

Stromen van genade

Maria staat op de werldebol. Ze heeft aan de hele wereld een Redder geschonken en wil onze moeder worden. Ze heeft het Licht in de wereld gebracht dat voor alle volkeren moet schijnen. Maria's moederlijke liefde is bedoeld 'voor alle naties'. De werldebol is niet toevallig verguld: hij is nu al omhuld door het heerlijke licht van de verlossing.

Onder de gouden aardbol zien we een overvloedig stromende bron. Ze herinnert ons aan de bron in het paradijs, die naar de vier windstreken stroomt en de aarde leven en vruchtbaarheid schenkt. Voor ons, christenen, staat ze bovendien symbool voor de sacramentele stromen van genade. Die storten zich over ons uit en willen ons het heil schenken. De vissen op de kandelaar zijn wij, de mensen. In het bijzonder denken we aan wie al gered zijn doordat ze in de netten van Jezus' 'mensenvissers' beland zijn.

Een noodzakelijk vredesoffensief

Op de avond van 19 januari 1958 trotseren enkele honderden bedevaarders de ijzige kou. Ze verzamelen bij de verschijningskapel, waar monseigneur Kimbonde, bisschop van het Congolese Kisantu, de nieuwe kandelaar zegent en de eerste vredeskaarsen aansteekt aan de vlam van de paaskaars. Tegelijk wijdt hij honderden kaarsen die in de loop van het jubileumjaar door bedevaarders van over de hele wereld meegenomen zullen worden. Nog dezelfde avond begint de eerste kaars aan haar tocht naar Frankrijk. 's Anderendaags reist kapelaan Jamin hoogstpersoonlijk naar Duitsland met het vredeslicht, terwijl de vlam ook richting Milaan vertrekt. Met Lichtmis brengen acht jonge atleten de vredesvlam tijdens een fakkelloop naar Maastricht.

Deze gedenkwaardige avond vormde het startschot van een 'vredesoffensief'. Dat was toen meer dan ooit een noodzaak, want 1958 was een jaar waarin de nucleaire wapenwedloop op volle toeren draaide. Wereldwijd werden meer dan honderd

De paaskaars op haar huidige plek in de kerk van Banneux

kernproeven uitgevoerd. Een gebedsoffensief voor de vrede kwam dus niet te laat.

Intussen zijn we bijna zeventig jaar later. In 2025 werd het astronomische bedrag van 2,1 biljoen dollar – omgerekend zowat 1784 miljard euro – uitgegeven aan bewapening. Is het niet de hoogste tijd voor een nieuw vredesoffensief? Laten we vurig smeken tot Jezus Christus en tot Maria, koningin van de vrede, opdat ze ons uit deze noodlottige impasse mogen redden.

*Leo Palm,
rector*

We bidden voo

MARIA, HET WOORD VAN GOD IN DE PRAKTIJK

Op 15 augustus, hoogfeest van de tenhemelopneming van Maria, ontvouwt de liturgie twee tafereelen. Het eerste, uit het boek Openbaring, beschrijft de situatie van de vroege christenen, mikpunt van vervolging in het Romeinse rijk. Is hun verhaal ook niet dat van veel gelovigen vandaag? Mannen en vrouwen die het vertrouwen kwijt zijn geraakt en zich afvragen waar God is, in deze wereld vol onrecht, haat en geweld? Tegelijk spreekt er hoop uit deze Bijbeltekst. 'Nu zijn de redding, de macht en het koningschap van onze God werkelijkheid geworden, en de heerschappij van zijn messias. Want de aanklager van onze broeders en zusters, die hen dag en nacht bij onze God aanklaagde, is ten val gebracht' (Opb 12, 10).

Het tweede tafereel dat de liturgie schetst op 15 augustus lijkt zó uit het dagelijks leven te komen: Maria gaat op bezoek bij haar nicht Elizabet. Een doodgewone scène, maar wel een die spreekt over Gods aanwezigheid.

Maria reisde in grote haast naar het bergland (Lc 1, 39). Haar vertrek komt vlak nadat ze haar jawoord gegeven heeft aan de engel van God: 'De Heer wil ik dienen' (Lc 1, 38). Meteen na dat jawoord zegt ze opnieuw 'ja': ze is bereid om haar zwangere nicht te gaan helpen. En ze kan Elizabet goed nieuws aankondigen: ook zij is zwanger, van Jezus, die op een dag zal zeggen: 'Ik ben niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen.' Maria kan de vrucht van haar schoot niet voor zichzelf houden. Haar 'grote haast' mag een voorbeeld zijn voor de Kerk, als gemeenschap die de Blijde Boodschap naar onze tijd brengt.

TEKEN VAN HOOP

De meest gezegende ben je van alle vrouwen (Lc 1, 42). Maria's bezoek aan Elizabet is een echte uitbarsting van vreugde. De blijdschap van twee vrouwen die het kind dat ze dragen verbinden met hun geluk. Elizabet voelt hoe haar kind opspringt van vreugde. Maria's kind

BID JE MEE?

Onze gemeenschappelijke gebedsnoeven begint op dinsdag 14 juli en eindigt op woensdag 22 juli (feest van de heilige Maria Magdalena).

We bidden ook samen van vrijdag 7 tot zaterdag 15 augustus (hoogfeest van Onze-Lieve-Vrouw-Tenhemelopneming).

Je deelt zoals steeds in de eucharistieviering die dagelijks wordt opgedragen voor alle abonnees en voor onze overledenen. In gebed verbonden +

zal op een dag de lof van de zaligsprekingen zingen aan de oever van het Meer van Galilea. Maria zelf zegt het al zingend: 'Mijn ziel prijst en looft de Heer' (Lc 1, 46). Maria is vooral verwonderd: dat God uitgerekend oog heeft gehad voor háár, 'zijn minste dienaar'! De mensen zullen haar, zelfs ontelbare generaties later, gelukkig prijzen (Lc 1, 48). Gelukkig omdat ze in Gods Woord heeft geloofd en het in de praktijk heeft gebracht in haar leven. Ze toont ons dat het buitengewone mogelijk is in een heel eenvoudig leven.

Wie gering is geeft Hij aanzien (Lc 1, 52). God kiest de kleinen, de eenvoudigen uit – en Maria is een van hen. In haar is zijn vruchtbaarheid aan het werk. Op een dag heeft Hij haar in zijn hemelse glorie opgenomen. Het hoogfeest van Maria-

r en met elkaar

Tenhemelopneming bezingt die gebeurtenis: het moment waarop Maria deel gaat uitmaken van Gods intieme leven.

De aanwezigheid van de verheerlijkte Maria is voor ons een teken van hoop en een garantie op de overwinning. Wie het Evangelie verkondigt in deze wereld, ondanks de doornstruiken en de zware stenen die soms de weg versperren, zal ooit aankomen op de plek waar onze hemelse moeder al haar kinderen opwacht bij haar eerstgeboren Zoon.

Laten we ons verheugen, want de Heer heeft grote dingen gedaan voor Maria! Op een dag zal Hij ook voor ons wonderen verrichten. Moge Maria onze harten openen voor Gods grootheid. Laten we altijd voor en met elkaar bidden.

pater Ghislain Kasereka, montfortaan

INTENTIES

Voor mijn ouders, broer en schoonzus – Voor oprechte religieuze roepingen – Voor de slachtoffers van geweld in huiselijke kring – Voor wie het slachtoffer is van oorlogsgeweld – Voor een heropleving van de Kerk in België – Voor onze parochies – Voor een zinvolle toekomst voor kloosters en abdijen in de Lage Landen – Voor de wereldvrede – Voor onze relatie – Voor jonge gezinnen onder zware werkdruk, om evenwicht – Voor een gunstige beslissing voor mijn pensioen – Voor nieuwe spirituele vrienden met wie ik mijn geloof kan delen en verder op weg kan gaan – Voor genezing en herstel – Voor oplossing van hevige rugpijn – Voor iemand met zware mentale problemen – Voor mijn overleden moeder en vader – Voor onze relatie.

Uit dank: voor een bijzondere intentie – Dank aan Maria voor verkregen gunst – Geldenaken: voor een geslaagde bedevaart.

Aarzel niet om ons je gebedsintenties te bezorgen: middelares@mariaalcentrum.be of telefonisch, 016 30 82 12. Langs deze weg kun je ook H. Missen aanvragen.

VOOR ONZE OVERLEDENEN

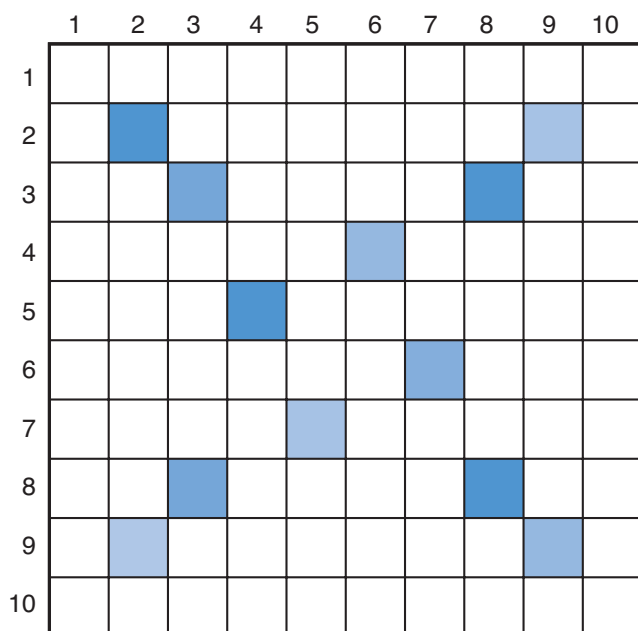
Ardooië: mevr. Cecilia Catteeuw – Ardooië: mevr. Rosa Declercq – Grimbergen: dhr. Eric Quintens – Heusden-Zolder: dhr. Jef Willems – Hillegem: Mevr. Laurette Van Damme – Merchtem: mevr. Avidia Fiesack-Dours – Schorisse: dhr. D'Haeyer-De Cordier – Sint-Maria-Lierde: mevr. Antoinette Van Damme – Sint-Gillis-Waas: mevr. Maria De Witte – Sint-Truiden: mevr. Marie-Jeanne Lacroix – Tielt: mevr. Anna Francois-Buven – Wijnegem: mevr. Linda Janssen.

Lijst afgesloten: 27 mei 2026.

Puzzelbladzijde

OPGAVE NR. 303

HORIZONTAAL

1. Heiland, Jezus Christus – 2. Schaal-
dier – 3. Symbool voor Macedonië –
Grote bijl – Bijvoorbeeld – 4. Profeet,
opvolger van Elia – Heldendicht –
5. Recht stuk van een rivier tussen
twee bochten – Dupe – 6. Heerlijk,
prachtig – Bunzing – 7. Rivier in
Italië – Deugniet – 8. Meisjesnaam –
Kraaiachtige vogel – Voorzetsel –
9. Uitstekend deel aan het eind van
een as, dat in een uitholling van een
andere past – 10. Verwoed verzamelaar.

VERTICAAL

1. Koren dat in het voorjaar gezaaid
wordt – 2. Helder maken – 3. Maan-
stand – Interkerkelijke Omroep Ne-
derland – Spil – 4. Infrarode astron-
omische satelliet – Opbrengst – 5. Een
monnikskap dragend – Middeleeuws
strijdwapen – 6. Wapen – De aartsva-
der Jakob – 7. Virale zweertjes in het
slijmvlies o.m. van de mond – Ierland –
8. Karaat – Stompje – Neptunium –
9. Kip – 10. Bruinrode kleur.

OPLOSSING NR. 302 MEI-JUNI 2026

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	R	O	Z	E	N	K	R	A	N	S
2	O	A	Z	A	L	E	A	T		
3	O	M	E	M	M	A	P	A		
4	D	I	L	L	E	A	D	R	A	
5	K	N	O	N	A	L	O	O	T	
6	O	D	E	S	S	A	E	T	S	
7	R	E	S	T	R	A	N	O	K	
8	A	R	A	I	D	A	N	E		
9	A	P	A	R	E	L	S	R		
10	L	A	A	T	A	N	T	I	E	K

93ste jaargang – juli - augustus 2026

Maria, middelares en koningin is een
uitgave van de vzw Mariale Werken
Diestsevest 55, 3000 Leuven
016 30 82 12

middelares@mariaalcentrum.be

www.mariaalcentrum.be

btw BE 0416.682.009

We zijn open op werkdagen van 9 tot 12 u.
Din. en don. ook van 12.30 tot 14.30 u.

Verantwoordelijke uitgever:

pater Jos Van den Bergh, directeur

ZIN IN EEN ABONNEMENT?

Maria, middelares en koningin verschijnt
tien keer per jaar. De nieuwe jaargang begint
in april. Een jaarabonnement kost 35 euro
(in België). Tarieven voor het buitenland:
105 euro (EU-lidstaten) of 135 euro (buiten
de EU).

Voor een steunabonnement betaal je 70 euro.

Schrijf het bedrag over op rekening-
nummer BE12 0000 4099 1792

(BIC: GEBABEBB) van

Middelares en koningin,

Diestsevest 55, 3000 Leuven.

Werken mee aan dit nummer:

Paul Abou Naoum, Jan Coghe, Frans Fabry,
Glenn Geeraerts (eindredactie), Nepo James Raj,
Ghislain Kasereka, Leo Palm, Florence Paul,
Hilda Poleunus, Jos Van den Bergh,
Myriam Vanden Nest, Luc Van Hilst

Foto's in dit nummer: Phpetrunina14/AdobeStock
(coverbeeld), Svetlana Vorotnyak/AdobeStock (p. 5),
Kerk in Leuven/John Steffen (p. 6-7), Pol Arnauts
(p. 8), Archief Scherpenheuvel (p. 9, 20-22), Zakiroff/
AdobeStock (p. 10-11), Wikimedia Commons (publiek
domein) (p. 13), Max Maximov/AdobeStock (p. 14),
Éditions Salvator (p. 16), Eva van de Velde (p. 17),
Blaken/AdobeStock (p. 18-19), Heiligdom Banneux
(p. 23-25), Dudlajzov/AdobeStock (p. 26), Wikimedia
Commons/ACBahn (p. 27), Imagesef/AdobeStock
(p. 28a), Dennisvandewater/AdobeStock (p. 28b),
Wikimedia Commons/Jean-Louis Longueville (p. 29),
Adam Ján Figel/AdobeStock (p. 30), PhotoGranary/
AdobeStock (p. 32-33), Shutterstock/Alphaspirit
(p. 34a), Mariaal Centrum (p. 34b), Hilda Poleunus
(p. 34c-d), Suriyani/AdobeStock (p. 36)

Dit drukwerk werd 100% klimaatneutraal
gerealiseerd door drukkerij Van der Poorten

